

مقاومت دارویی استرپتوکوک‌های ویریدانس جدا شده از کودکان سالم ۱۲-۳ ساله

تاریخ دریافت مقاله: ۸۸/۷/۲۷

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۸/۱۰/۱۴

اباصلت برجی^۱، آنوش نقوی^۲، حسین برجی^۳^۱استادیار میکروپزشناسی، مرکز تحقیقات بیماری‌های عفونی و گرمسیری زاهدان، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زاهدان^۲مربی میکروپزشناسی، مرکز تحقیقات سلولی و مولکولی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زاهدان^۳دندانپزشک عمومی

چکیده

زمینه و هدف: امروزه عفونت‌های دهان و دندان یکی از شایع‌ترین علل تهدیدکننده سلامت انسان محسوب می‌شود. استرپتوکوک‌ها، استرپتوکوک‌ها، اکتینومایست‌ها و مایکوپلاسماها از مهمترین عوامل ایجادکننده این عفونت‌ها می‌باشند. هدف از این مطالعه بررسی مقاومت دارویی استرپتوکوک‌های ویریدانس جدا شده از کودکان سالم ۳ تا ۱۲ ساله نسبت به آنتی‌بیوتیک‌های رایج می‌باشد که نتایج آن علاوه بر تعیین حساسیت و مقاومت دارویی این باکتری در انتخاب داروی مناسب برای درمان عفونت‌های دهان و دندان به دندانپزشکان نیز کمک می‌نماید.

مواد و روش کار: این مطالعه توصیفی مقطعی از بهار ۸۷ لغایت بهار ۸۸ به مدت یک سال انجام شد. ۲۱۳ کودک سالم ۳ تا ۱۲ ساله مراجعه‌کننده به بخش اطفال دانشکده دندانپزشکی زاهدان به روش نمونه‌گیری غیرتصادفی ساده انتخاب گردیدند. با سواب استریل از سطح بوکال و لینگوال دندان‌های خلفی نمونه‌برداری انجام شد که بعد از مراحل کشت و جداسازی تعداد ۲۱۳ نمونه استرپتوکوک ویریدانس جدا شد، سپس با انجام آزمایش حساسیت ضد میکروبی به روش انتشار دیسک، حساسیت و یا مقاومت استرپتوکوک‌های ویریدانس نسبت به آنتی‌بیوتیک‌های: پنی‌سیلین، اریترومايسين، ونکومايسين، کلیندامایسین، سفوتاکسیم و سفتریاکسون تعیین گردید.

یافته‌ها: میزان مقاومت استرپتوکوک‌های ویریدانس نسبت به کلیندامایسین، پنی‌سیلین، سفتریاکسون، اریترومايسين، ونکومايسين و سفوتاکسیم به ترتیب ۵۹/۶۲، ۵۲/۵۸، ۳۰/۵۱، ۱۲/۲۰، ۱۰/۷۹، ۱/۴۹ درصد می‌باشد.

نتیجه‌گیری: مقاومت بالای استرپتوکوک‌های ویریدانس نسبت به برخی از آنتی‌بیوتیک‌های مورد مطالعه، نشان دهنده مصرف زیاد آن‌ها در جامعه مذکور می‌باشد که لازم است جهت کنترل و یا کاهش روند افزایش مقاومت دارویی، علاوه بر افزایش سطح آگاهی مردم درخصوص مصرف منطقی داروها، در تجویز آن‌ها نیز احتیاط بیشتری صورت گیرد. [م ت ع پ ز، ۱۲(۴): ۳۲-۲۸]

کلیدواژه‌ها: مقاومت دارویی، استرپتوکوک‌های ویریدانس، عفونت‌های دهان و دندان

مقدمه

بر اساس مطالعات مختلف میزان حساسیت باکتری‌های دهان در مناطق جغرافیایی مختلف و در افراد و نژادهای گوناگون و نیز حتی در نواحی مختلف دهان یک فرد متغیر می‌باشد.^۱ بنابراین یکی از مسائل مهمی که در درمان عفونت‌های دهان و دندان باید مورد توجه قرار گیرد مقاومت دارویی باکتری‌ها می‌باشد. چرا که انتخاب یک آنتی‌بیوتیک مناسب علاوه بر درمان مطلوب بیماری منجر به کاهش هزینه‌های درمان، کاهش عوارض بیماری، کاهش مدت زمان بیماری و کاهش انواع باکتری‌های مقاوم به درمان می‌گردد و نیز می‌تواند عوارض آنتی‌بیوتیک‌ها را کاهش دهد که البته نیل به این هدف یعنی انتخاب بهترین آنتی‌بیوتیک، نیازمند نمونه‌گیری از هر بیمار و کشت و جداسازی باکتری و انجام آزمایش حساسیت ضد میکروبی می‌باشد که این امر به دلایل مختلف همیشه امکان‌پذیر نیست.^۱ لذا دندانپزشکان با استفاده از نتایج پژوهش‌ها و مطالعات انجام شده، اقدام به تجویز آنتی‌بیوتیک می‌نمایند.

تاکنون در ایران گزارشی مبنی بر مقاومت دارویی استرپتوکوک‌های ویریدانس منتشر نشده است ولی در سایر کشورها با توجه به اهمیت فراوان آن تحقیقات مختلفی انجام شده است از جمله در هلند، کوبا،

حفره‌ی دهان به رغم سادگی ظاهری، یکی از پیچیده‌ترین و ناهمگن‌ترین خصوصیات میکروبی را در بدن داراست. استرپتوکوک‌ها مهمترین ارگانیسم‌های ساکن در دهان می‌باشند، علاوه بر استرپتوکوک‌ها، گونه‌های نایسریا، کورینه باکتریوم، پروپیونی باکتریوم، هموفیلوس پاراآنفلوازا، هموفیلوس آنفلوازا، استافیلوکوک، لاکتوباسیل، مایکوپلاسماها، اسپروکت‌ها و اکتینومیسس‌ها در فلور طبیعی دهان وجود دارند.^۱

تاکنون بیش از ۲۰۰ گونه‌ی مختلف باکتری از پلاک دندانی جدا شده است. عفونت‌های دهان و دندان یکی از شایع‌ترین علل تهدیدکننده سلامت انسان محسوب می‌شوند که علت اصلی ایجاد و انتشار آن‌ها انواع میکروارگانیسم‌هایی می‌باشند که به طور طبیعی در دهان زندگی می‌کنند. این باکتری‌ها می‌توانند به طرق گوناگون از عفونت‌های دهانی به دیگر ارگان‌های بدن مثل قلب و ریه گسترش یابند و در ایجاد بیماری‌های سیستمیک از جمله اندوکاردیت، باکتری می و پنومونی دخالت کنند.^۱ دندانپزشکان برای درمان عفونت‌های دهان و دندان و پیشگیری از بیماری‌های سیستمیک مانند اندوکاردیت عفونی، ناگزیر به استفاده از انواع آنتی‌بیوتیک‌ها می‌باشند.